

Sygn. akt: I C 77/20 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2020 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Ludmiła Dulka - Twarogowska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2020 roku w Wąbrzeźnie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **B. (...) (...) z siedzibą w G.**

przeciwko **L. H.**

- o zapłatę

1) zasądza od pozwanej L. H. na rzecz powoda B. (...) (...) z siedzibą w G. kwotę **94,67 zł** (dziewięćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 14 % w skali roku naliczanymi od tej kwoty za okres od dnia 17 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że wysokość odsetek umownych za opóźnienie nie może przekroczyć wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie;

2) oddala powództwo w pozostałej części;

3) zasądza od pozwanej L. H. na rzecz powoda B. (...) (...) z siedzibą w G. kwotę **98,52 zł** (dziewięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

4) nadaje wyrokowi w pkt 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sędzia

Ludmiła Dulka – Twarogowska

POUCZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...) C;

2. (...)

3. (...)

Sędzia

Ludmiła Dulka – Twarogowska

W., dnia 20 lipca 2020 r.

Sygn. akt I C 77/20 upr

UZASADNIENIE

W pozwie z 17 stycznia 2020 r. B. (...) (...) z siedzibą w G. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od L. H. kwoty 1.073,19 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 14% w skali roku, jednak nie przekraczającymi dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, a także kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, iż przedmiotowa wierzytelność wynika z umowy pożyczki nr (...) z dnia 16 lutego 2016 roku zawartej przez pozwaną z (...) Sp. k., którą strony następnie zmieniły w zakresie czasu trwania umowy i łącznego zobowiązania do zapłaty na podstawie aneksu (...) nr (...) z dnia 01 czerwca 2016 r. Na kwotę dochodzoną pozwem składały się: 748,93 zł roszczenia głównego i 324,26 zł odsetek (k.2-5, 33-35).

Pozwana w wyznaczonym terminie nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Sprawa została rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 lutego 2016 r. (...) Sp. k. z siedzibą w P. (pożyczkodawca) zawarła z L. H. (pożyczkobiorca) umowę pożyczki pieniężnej nr (...), na podstawie której wypłaciła kwotę 500 zł. Łączne zobowiązanie do zapłaty wносиło 931,74 zł i obejmowało oprócz kwoty pożyczki, także całkowity koszt pożyczki, na który składały się: odsetki kapitałowe za cały okres obowiązywania umowy w kwocie 22,82 zł (10% w stosunku rocznym), opłata przygotowawcza 100 zł, prowizja za udzielenie pożyczki 15,84 zł, opłata za dostarczenie środków 40 zł, opłata za brak poręczenia 78,08 zł, opłata za usługę terenowej obsługi pożyczki 125 zł i opłata za „pakiet medyczna pomoc” 50 zł (w tym 35 zł składka ubezpieczeniowa i 15 zł za czynności związane z obsługą ubezpieczenia). Łączne zobowiązanie do spłaty miało zostać zwrócone przez pożyczkobiorcę w 25 tygodniowych ratach, płatnych w wysokości po 37,27 zł (za wyjątkiem pierwszej 37,26 zł), do 09 sierpnia 2016 r.

Dowody:

- umowa pożyczki (k.11-16).

W dniu 01 czerwca 2016 r. (...) z siedzibą w P. i L. H. zawarli aneks (...) nr (...) do powyższej umowy pożyczki, w którym określili zaległość z umowy pożyczki nr (...) na kwotę 554,04 zł. Jednocześnie pozwana otrzymała dodatkowo do swojej dyspozycji 310 zł. Łączne zobowiązanie do zapłaty wносиło 1.194,33 zł i obejmowało oprócz zaległości z pierwotnej pożyczki (554,04 zł) i kwoty dodatkowej pożyczki (310 zł), także całkowity koszt pożyczki, na który składały się: odsetki kapitałowe w kwocie 28,68 zł (10% w stosunku rocznym), prowizja za udzielenie pożyczki 46,50 zł, opłata za brak poręczenia 50,11 zł, opłata przygotowawcza 30 zł, opłata za usługę terenowej obsługi pożyczki 125 zł i opłata za „pakiet medyczna pomoc plus” 50 zł (w tym 35 zł składka ubezpieczeniowa i 15 zł za czynności związane z obsługą

ubezpieczenia). Łączne zobowiązanie do spłaty miało zostać zwrócone przez pożyczkobiorcę w 36 tygodniowych ratach, płatnych w wysokości po 33,18 zł (za wyjątkiem pierwszej 33,03 zł), do 01 lutego 2017 r.

Dowody:

- **aneks do umowy pożyczki (k.66-71-16).**

L. H. w okresie od 22 lutego 2016 r. do 31 października 2016 r. dokonała spłaty pożyczki w zakresie 840 zł, w tym 380 zł do dnia 01 czerwca 2016 roku i 460 zł w okresie obowiązywania aneksowanej umowy.

Okoliczność bezsporna.

Na podstawie umowy o sekurytyzację wierzytelności z 09 sierpnia 2017 r. (...) przeniósł na powoda wierzytelność względem L. H. wynikającą z umowy nr (...) w łącznej kwocie 823,24 zł, o czym powiadomiono pozwaną i wezwano ją do zapłaty.

Okoliczność bezsporna, ponadto dowody:

- **wyciąg z ksiąg rachunkowych (k.6),**

- **umowa o świadczenie w miejsce wykonania z 29.02.2016 r. (k.36-42);**

- **KRS (k.45-51)**

- **zawiadomienie o przelewie wierzytelności (k.52);**

- **wezwanie do zapłaty (k.53-57),**

- **aneks nr (...) z 28.08.2017 r. do umowy o sekurytyzację wierzytelności z 09.08.2017 r. wraz z oświadczeniem z 30.05.2018 r. i wyciągami z załączników (k. 7-8v,43,58-65).**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w części uzasadnione.

Na wstępie wskazać należy, iż w niniejszym przypadku zachodziły przesłanki z art. 339 § 1 k.p.c. do wydania wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym. Mianowicie pozwana w wyznaczonym terminie nie złożyła odpowiedzi na pozew. Zgodnie z § 2 cyt. przepisu, w przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż o ile wątpliwości nie wzbudziło: posiadanie przez powoda legitymacji do wytoczenia powództwa, (znalazło to potwierdzenie w przedłożonych dokumentach oraz w art. 509 k.c.), zawarcie umowy pożyczki i następnie aneksu do niej (art. 720 k.c.), wypłata pozwanej kwoty pożyczki i dokonanie przez L. H. spłaty w wysokości 840 zł, to uzasadnione wątpliwości wzbudziło związanie pozwanej zapisami umowy pożyczki i aneksu w zakresie naliczonych kosztów pozaodsetkowych – co Sąd jest zobowiązany brać pod uwagę z urzędu.

Art. 385¹ i nast. k.c. regulują materię niedozwolonych postanowień umownych, nazywanych także klauzulami abuzywnymi. Celem wprowadzenia tych przepisów do porządku prawnego był zamiar zapewnienia konsumentom skuteczniejszej ochrony w stosunkach umownych z profesjonalistami oraz potrzeba uwzględnienia postanowień dyrektywy nr 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich (Dz.Urz. WE z 1993 r. L 95). Przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco

naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Należy wyjaśnić, że wynagrodzeniem za korzystanie przez pożyczkobiorcę z kwoty uzyskanej w ramach pożyczki są zasadniczo odsetki, których górny pułap w celu zapobieżenia lichwie został wyznaczony przepisem art. 359 § 2¹ k.c. - jako dwukrotność odsetek ustawowych. Strony pożyczki łączył dobrowolny stosunek zobowiązaniowy i to one autonomicznie mogły decydować o warunkach zawartej umowy. Pierwotny wierzyciel udzielając pożyczki, co do zasady był uprawniony do obciążenia kontrahenta kosztami/opłatami za różne czynności związane z zawarciem umowy, w szczególności prowizją. Za niedopuszczalną należy uznać jednak sytuację, w której jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje wzorzec umowny w ten sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną prowadzącą do pokrzywdzenia drugiej strony – konsumenta, poprzez jego obciążenie nadmiernymi, rażąco wygórowanymi kosztami znacznie odbiegającymi od faktycznie poniesionych wydatków. Umowa pożyczki sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym powinna jasno określać, które opłaty/prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Wspólną cechą ustalania wysokości wszelkich opłat/prowizji, jest to że muszą one stanowić ekwiwalent świadczonych usług i co do zasady odpowiadać rzeczywistym kosztom poniesionym z tego tytułu.

Za niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, faktycznie stanowią dla pożyczkodawcy wyłącznie źródło zysku. Przywołany przepis art. 385¹ § 1 k.c. chroni konsumenta, jako słabszego uczestnika obrotu w relacjach z przedsiębiorcą - profesjonalistą w danej dziedzinie. W sytuacji, gdy przedsiębiorca narzucił pożyczkobiorcy (konsumentowi) wszystkie warunki umowy, w tym także dotyczące dodatkowych kosztów i opłat, nie pozostawiając mu żadnego wyboru, zachodzi nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków stron umowy - na niekorzyść pozwanego.

W przedmiotowej umowie pożyczki z 16 lutego 2016 r. określono, że pozwana zapłaci na rzecz pożyczkodawcy, oprócz stosunkowo niskiej prowizji (15,84 zł), także inne opłaty, tj. przygotowawczą, za dostarczenie środków, za brak poręczenia, za usługę terenowej obsługi pożyczki i za „pakiet medyczna pomoc” – w łącznej wysokości 393,08 zł. Analogicznie w aneksie z 01 czerwca 2016 r. pozwana została ponownie zobowiązana do uiszczenia, oprócz niewielkiej opłaty przygotowawczej (30 zł), także innych opłat: za brak poręczenia, za usługę terenowej obsługi pożyczki, za „pakiet medyczna pomoc plus” i prowizji za udzielenie pożyczki – w łącznej wysokości 271,61 zł. Skoro opłaty te stanowiły odpowiednio 78,62% i 87,62% kwoty kapitału, w ocenie Sądu były one nadmierne, a tym samym nieadekwatne do wartości zaciągniętego przez pozwaną zobowiązania. Generowały one dla pożyczkodawcy dodatkowy zysk, a unormowania umowne ją przewidujące stanowiły faktyczne obejście przepisów o odsetkach maksymalnych (art. 359 § 2¹, § 2² i § 2³ k.c.). Postanowienia te nie zostały uzgodnione indywidualnie z pozwaną, rażąco naruszały jej interesy, kształtowały obowiązki w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami i nie wynikały z kalkulacji rzeczywistych kosztów. Tym samym zapisy umowy pożyczki i aneksu dotyczące wskazanych opłat zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. nie wiązały pozwanej, jako niedozwolone klauzule umowne, a więc nie jest ona zobowiązana do zapłaty tych należności.

Nawet gdyby przyjąć, że w odniesieniu do wspomnianych opłat nie znajdują zastosowania przepisy dotyczące klauzul niedozwolonych, to postanowienia umowy i aneksu w tym zakresie i tak trzeba uznać za nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.), ponieważ pozostają w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego (art. 5 k.c.) oraz przepisami regulującymi odsetki maksymalne (art. 359 § 2¹ - § 2³ k.c.).

Uznając, iż zobowiązanie do pokrycia opłaty przygotowawczej, opłaty za dostarczenie środków, opłaty za brak poręczenia, opłaty za usługę terenowej obsługi pożyczki i opłaty za pakiet(...) określone w umowie pożyczki nr (...) z 16 lutego 2016 r. nie wiąże pozwanej, jej zobowiązanie wynosiło: 500 zł tytułem zwrotu kapitału, 15,84 zł prowizji oraz

22,82 zł odsetek umownych, łącznie 538,66 zł. Kwotę tą należało zredukować o 380 zł tytułem dokonanych spłat do dnia 01 czerwca 2016 r. (tj. do dnia zawarcia aneksu), co oznacza, iż w tym czasie pozwana zalegała z zapłatą 158,66 zł.

Analogicznie, przy przyjęciu braku związania pozwanej zapisami aneksu (...) nr (...) z dnia 01 czerwca 2016 r. dotyczącymi prowizji, opłaty za brak poręczenia, opłaty za usługę terenowej obsługi pożyczki i opłaty za pakiet „(...)”, zobowiązanie L. H. z tytułu tegoż aneksu wynosiło łącznie 527,34 zł – tj. 310 zł udostępnionego kapitału, 30 zł opłaty przygotowawczej, 28,68 zł odsetek umownych od kapitału i 158,66 zł zaległości z aneksowanej umowy.

Skoro pozwana po dniu 01 czerwca 2016 r. dokonała wpłat w łącznej wysokości 460 zł, jej zaległość wynosiła 67,34 zł. Kwotę tą należało powiększyć o 27,33 zł odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od 02 lutego 2017 r. (data wymagalności) do 27 grudnia 2019 r. (zgodnie z żądaniem pozwu – k.4). Ostatecznie zobowiązanie pozwanej zamyka się w kwocie 94,67 zł, która została zasądzona na rzecz powoda w pkt 1 wyroku wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości 14% w skali roku za okres od dnia wytoczenia powództwa (17 stycznia 2020 r.) do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że wysokość odsetek umownych za opóźnienie nie może przekroczyć wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie W pozostałym zakresie powództwo było nieuzasadnione i podlegało oddaleniu (pkt 2 sentencji).

O kosztach procesu w pkt 3 wyroku Sąd postanowił zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielenia, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c., przyjmując że powód wygrał proces na poziomie 8,82 %, a jego koszty wynosiły 1.117 zł (900 zł kosztów zastępstwa procesowego + 100 zł opłaty od pozwu + 17 zł opłaty skarbowej od czynności złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa). Tym samym pozwana winna pokryć koszty procesu powoda w zakresie 98,52 zł.

O rygorze natychmiastowej wykonalności wyroku w pkt 1 i 3 Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

Sędzia

Ludmiła Dulka-Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

-(...)

3. (...)

W., dnia 30 września 2020 r.

Sędzia Ludmiła Dulka-Twarogowska